

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
НИЖНЕТАКАНЫШСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
МАМАДЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МАМАДЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ТҮБӘН ТӘКӘНЕШ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ

ул.Банковская, д.17, с. Нижний Таканыш,
Мамадышский район,
Республика Татарстан, 422177
тел.(факс): (85563) 2-63-21; e-mail: Nakt.Mam@tatar.ru, www: mamadysh.tatarstan.ru

Банк ур., 17 нче йорт, Түбән Тәкәнеш авылы,
Мамадыш районы,
Татарстан Республикасы, 422140

Карар

Постановление

«11» январь 2022 ел

№ 8

«2022-2024 елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Түбән Тәкәнеш авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау» муниципаль программасын раслау турында

Россия Федерациясе Жир кодексының 11, 13 статьялары, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәнең гомуми принциплары турында»гы 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы нигезендә, Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының «Түбән Тәкәнеш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, **КАРАР БИРӘМ:**

1. “2022-2024 нче елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының Түбән Тәкәнеш авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау» муниципаль программасын раслау турында.
2. Әлеге карарны Мамадыш муниципаль районының (mamadysh.tatarstan.ru) рәсми сайтында, Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында (pravo.tatarstan.ru) урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.
3. Карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз жаваплылыгымда калдырам.

Татарстан Республикасы
Мамадыш муниципаль районы
Түбән Тәкәнеш авыл жирлеге Башкарма
комитеты житәкчесе

/Р.Ж.Хәмизуллин/

Түбән Тәкәнеш авыл җирлеге Башкарма
комитетының
24.03.2022 елның 8 санлы карарына кушымта

2022-2024 елларда «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Түбән
Тәкәнеш авыл җирлеге территориясендә җирләрне куллану һәм саклау» муниципаль
программасы
ПАСПОРТЫ

Программа атамасы	“2022-2024 елларда Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Түбән Тәкәнеш авыл җирлеге территориясендә җирләрне куллану һәм саклау”.
Программаны эшләү өчен нигезләр	2001 елның 25 октябрдәгә 136-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Җир кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законы
Программаның заказчысы	Түбән Тәкәнеш авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның төп эшләүчесе	Түбән Тәкәнеш авыл җирлеге башкарма комитеты
Муниципаль программаның максаты	Җирләрне системалы рәвештә инвентаризацияләү, рациональ файдаланылмый торган җирләрне ачыклау, җирләрнең (туфракларның) сыйфатын саклау һәм экологик хәлне яхшырту; халыкның сәламәтлеген һәм яшәшәненең уңай шартларын тәмин итү өчен әйләнә-тирә мохитне саклау, яклау һәм яхшырту.
Муниципаль программаның бурычлары	Авыл җирлеге территориясендә җирләрне рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру, җирләрне

	инвентаризацияләү.
Муниципаль программаны тормышка ашыру сроклары	2022-2024
Финанслау чыганаclarы һәм күләме	Финанслау таләп итми
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре	Жирләрдән файдалануны тәртипкә салу; яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертү; жирләрне нәтижелә файдалану һәм саклау; бозылган жирләрне торгызу; Түбән Тәкәнеш авыл жирлегә халкының экологик куркынычсызлыгын һәм аның тормыш сыйфатын күтәрү; салым салу базасын арттыру;.
Программаның кулланылышын контрольдә тоту	Программаның кулланылышын Түбән Тәкәнеш авыл жирлегә башкарма комитеты тикшереп тора

1. Программаның эчтәлегә һәм аны программа методлары белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Жир-гомуми биосфераның мөһим өлеше, аны куллану башка табигать объектлары: су, урманнар, хайваннар һәм үсемлекләр дөньясы, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыкларының башка кыйммәtlәре белән бәйлә. Жирне куллану һәм саклаудан башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел диярлек. Шул ук вакытта жиргә карата хужасызлык кичекмәстән яки якин киләчәктә әйләнә — тирә мохиткә зыян китерәчәк, жирнең өске катламы-туфрак жишерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бөтен табигать комплексының экологик начараюына да китерәчәк 2022-2024 елларда «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Түбән Тәкәнеш авыл жирлегә территориясендә жирләрне куллану һәм саклау» муниципаль программасы (алга таба Программа) жир ресурсларыннан нәтижелә һәм рациональ файдалану һәм икътисадны ныгыту мәнфәгатләрендә идарә итү буенча дәүләт сәясәтен тормышка ашыруны тәэмин итә торган жирләрне куллану һәм саклау өчен уңай шартлар тудыруга юнәлдерелгән.

Жир фондының зур күләмнәрен төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык буыннарының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер йөкләмәләр йөкли.

Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәжә эшләвен бозу, урманмы ул, хайваннар дөньясы, жир, экосистеманың бөтенлеген бозуга китерә.

Жирне рациональ файдаланмау, ана куллану һәм хужасыз мөнәсәбәт аның башкара торган функцияләрен бозуга, табигый үзлекләрен кимүенә китерә.

Жирне саклау жирдән нәтижәле файдалану булганда гына нәтижәле булырга мөмкин.

Түбән Тәкәнеш авыл жирлегенә тотрыклы социаль-иқтисади үсеш һәм анда яшәүчеләренә экологик куркынычсыз тормышы проблемалары бүгенге этапта жирләренә саклау һәм куллану мәсәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән.

Авыл жирлеге дәрәжәсендә жирләренә саклау һәм куллану буенча жирле проблемаларны мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, хәзерге вакытта яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буын мәнфәгатьләрендә тулы, комплекслы һәм акыллы итеп хәл итәргә мөмкин.

Түбән Тәкәнеш авыл жирлеге территориясендә төрле файдалану өчен жир кишәрлекләре бар.

Иң кыйммәтле жирләр-авыл хужалыгы жирләренә караган авыл хужалыгы жирләре.

Жирлек территориясендә көтүлекләр һәм печәнлекләр мәдәни-техник торышы буенча, нигездә, чиста. Печәнлекләр фермер һәм шәхси ярдәмче хужалыклар тарафыннан кулланыла.

Жирләренә экологик торышы уртача яхшы, әмма стихияле санкцияләнгән чүпләкләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Программаның төп максатлары һәм бурычлары.

Программаның максаты:

- жирләренә экологик системаларны, жирнең хужалык һәм башка төр эшчәнлек алып баруның нигезе булырга сәләтен саклап калуны тәмин итүче ысуллар белән файдалану;

- жирләренә деградацияләү, пычрату, чүпләү, бозу, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтыларын булдырмау;

- деградациягә, пычрануга, чүпләнүгә, бозылуга, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтысына дучар булган жирләренә яхшырту һәм яңадан торгызуны тәмин итү;

- авыл жирлегендәге жирләренә, экологик хәлне яхшырту; халыкның сәламәтлеген һәм тормыш-көнкүрешен уңай шартлар белән тәмин итү өчен авыл жирлегенә табигатен саклау һәм реабилитацияләү;

- арендага (милеккә) бирү максатларында жирләренә системалы рәвештә инвентаризацияләү үткәргү, рациональ файдаланылыш торган жирләренә ачыклау;

- деградацияләнергә, бозылуга һәм башка тискәре (зарарлы) йогынтыларга дучар булган жирләренә яхшырту һәм торгызуны тәмин итү;

- жирләренә (туфракның) сыйфатын саклау һәм экологик хәлне яхшырту;

- әйләнә-тирә мохитне саклау һәм яхшырту, халыкның сәламәтлеген һәм тормыш эшчәнлеген өчен уңай шартлар тудыру. Задачи программы:

- жирләренә куллану һәм саклау нәтижәлеләген арттыру;

- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендә эшчәнлекне оптимальләштерү;
- жирләрне рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру;
- жирләрне инвентаризацияләү.

3. Программаны ресурслар белән тәмин итү

Программа чараларын финанслау каралмаган.

4. Программаны тормышка ашыру механизмы.

Программаны тормышка ашыру Түбән Тәкәнеш авыл жирлеге территориясендә элеге программаны тормышка ашыру механизмын регламентлаучы норматив-хокукый акт нигезендә тормышка ашырыла.

Программаны башкаручылар тормышка ашыра:

- программаны тормышка ашыруны норматив-хокукый һәм методик яктан тәмин итү;
- подготовку предложений по объемам и условиям предоставления средств бюджета для реализации Программы;
- программаның максатларын һәм бурычларын яктыртуга юнәлдерелгән мәгълүмати һәм аңлату эшләрен оештыру;
- жирләрне саклау максатыннан жир биләмәләренә инвентаризация үткәрәләр.

Жирләрне инвентаризацияләү жирләрне деградацияләү, пычрату, чүпләү, бозу, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, максатчан кулланылмаган яки кулланылмаган жир кишәрлекләрен, жирләрнең башка характеристикаларын рөхсәт ителгәнчә файдаланылмавын ачыклау максатыннан башкарыла.

5. Программаның көтелгән нәтижәләре

Элеге программаны тормышка ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуга, яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертүгә, авыл жирлегенә инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыруга, икътисадны үстерүгә, жирләрне нәтижәле файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

6. Программаның төп чаралары исемлеге

п/п	Программаны тормышка ашыру буенча чаралар	Финанслау чыганаклары	Үтәү вакыты	Программа чараларын үтәү өчен җаваплы
1	Гражданнарга жир законнарына аңлатма	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитеты

	бирү.			
2	Авыл жирлеге территориясен чүп-чардан чистарту буенча даими чаралар оештыру	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитеты
3	Буш һәм рациональ булмаган файдаланылмый торган жирләрне ачыклау һәм аларны үз вакытында хужалык әйләнешенә кертү	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитеты
4	Жир кишәрлекләрен үз белдеге белән алу фактларын ачыклау	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитеты
5	Жирләрне инвентаризацияләү	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитеты
6	Экологик хәлне шактый начараюга китеерүче жир участкаларыннан файдалану фактларын ачыклау.	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитеты